

Поново су нас превеслали.

Економија није баш у најбољем стању – мада је крај седамдесетих и почетак осамдесетих у многим погледу био гори [\[1\]](#) – али, да ли је истина да се сви економисти слажу да је „стимулисање“ економије решење?

„Ако нешто одмах не предузмемо, економска криза претвориће се у економску катастрофу“, каже председник Обама.

Кад год неко изрази сумњу у ову теорију, Обама и остали политичари му одговоре да су економисти једногласни око тога да је државна потрошња једини одговор на кризу.

„Постоји консензус да нам је потребан велики економски подстицај који ће да раздрма економију“, каже Обама.

Исто каже и лидер страначке већине у конгресу, Стени Хојер: „Сви економисти, левичари и десничари, републиканци и демократе, слажу се да је економији неопходан позамашан стимулус“.

Ово је лаж. Такав консензус не постоји (чак и да постоји, то не би значило да је исправан). Наћи економисту који се противи идеји колективног трошења пара у циљу стимулисања економије је више него лако. Уосталом, 350 таквих економиста је потписало писмо протеста.

„Којим том механизмом долар која потроши влада ствара више од потрошеног долара“, пита се Питер Лисон, економиста са универзитета Џорџ Мејсон. „Оно што је много вероватније је да, кад влада од приватника узме долар да потроши, приватницима остаје један долар мање да потроше“.

Лисон овде алудира на „заблуду поломљеног прозора“ из приче Фредерика Бастијата о дечаку који је бацио камен и поломио излог. Пошто власник радње мора да купи нови прозор, неки у публици верују да је добро да је прозор поломљен, јер ће се на тај начин покренути локална економија. Основна грешка у овом резонувању се састоји у томе што се заборавља да би власник продавнице своје паре потрошио на нешто друго, уместо на поломљен прозор.

Сваки динар који влада потроши она мора да узме од неког другог. На који начин онда она ствара економски подстицај?

Прилично је претенциозно веровати да је шачица државних моћника толико паметна да зна како најбоље треба да се потроше билиони туђих пара.

„Они злоупотребљавају минорну економску корекцију... Тржиште непрекидно пролази кроз корекције“, каже Лидија Ортега са државног универзитета Калифорније у Сан Хозеу.

Ја сам скренуо пажњу да људи кажу да је ова корекција много гора – попут оне за време Велике депресије.

„Али, тржишту је неопходна корекција“, тврди она. „Оно што се сада дешава, и што погоршава ствари, јесте општа неизвесност. Огромне количне пара које влада троши чине ствари непредвидљивим“.

Што је влада активнија, то су приватници опрезнији.

Кобна охолост

Пише: Џон Штосл
четвртак, 23 април 2009 12:00

„Део разлога зашто људи не троше јесте у томе што не знају шта ново спремају ликови у Вашингтону“, каже Хауард Бетјер са универзитета Таусон.

„Јапан је раних деведесетих имао шест економских подстицаја. Резултат? Изгубљена декада“, указује Бен Пауел са универзитета Сафолк. „Владина политика је допринела мехуру. Дати јој више власти није решење“.

О томе сам питао присталице економских подстицаја, и Максин Волтерс и Хојер су пристали да ми одговоре.

Хојер је признао да је претерао кад је рекао да се сви екомисти слажу са владиним потезима.

„Зар мехур није изазван претераним задуживањем“, питао сам.

„О томе нема дилеме“.

„А решење је у новим дуговима?“, питао сам.

„Већина економиста тако мисли“.

„Да економски подстицаји не изазову хиперинфлацију?“

„Надам се да неће“.

Врло утешно.

„Влада не може просто да седи и врти палчеве“, рекла ми је посланица Вотерс. „Ми морамо да убацимо паре у банке и системе који помажу да економија функционише.“

„А како ћемо то да платимо?“

„И раније смо позајмљивали паре. Ми паре позајмљујемо али их и враћамо.“

Неке детаље је заборавила. Дуг подразумева камате и веће порезе у будућности. Такође може да доведе до инфлације ако Фед одштампа паре не би ли смањио реалну вредност дуга.

Али, политичари су убеђени да они знају како да мудро потроше туђе билионе. Охолост политичке елите не зна за границе.

(Текст преузет са интернет портала Таунхол,
http://townhall.com/columnists/JohnStossel/2009/03/11/the_fatal_conceit)

[1] http://www.nypost.com/seven/02092009/postopinion/opedcolumnists/its_a_recession_not_a_catastrophe_154174.htm